

УДК 504.03 : 504.06

Н.М. Костюченко

«Економіка для екології»: традиції та нові погляди

Розглянуто мету, історію міжнародної наукової конференції «Економіка для екології» 2009 р.; охарактеризовано основні напрями роботи конференції, коло учасників, наголошено на результатах.

Ключові слова: економіка, екологія, енергозбереження, інновації, конференція, освіта, стійкий розвиток.

15-та ювілейна Міжнародна наукова конференція «Економіка для екології» (ISCS) відбулася 29 квітня – 2 травня 2009 р. в м. Сумах, Україна.

Коло учасників конференції: студенти, молоді вчені, представники молодіжних та інших неурядових організацій.

Офіційною мовою конференції є англійська.

Мета конференції

Метою конференції є: зібрати студентів та молодих науковців, які займаються проблемами довкілля й намагаються вирішити їх за допомогою економічних знань, обговорити найважливіші питання з молодими колегами та виявити нові студентські екологічні організації.

Історія конференції

Міжнародна конференція студентів і молодих науковців "Економіка для екології" вперше була проведена в 1992 році. Її засновником є доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки СумДУ Мельник Л.Г.

На початку існування конференції для участі запрошувались окремі іноземні спеціалісти, з якими вже були встановлені зв'язки. В окремі роки у конференції були задіяні представники організації ООН з охорони навколишнього середовища, також запрошувались волонтери. Спочатку існувала тенденція, у відповідності до якої доповіді, наукові розробки, різноманітні проекти у більшості випадків представлялися вже досвідченими науковими діячами і спеціалістами із Бельгії, Російської Федерації, України та Корпусу миру. В подальшому кількість учасників серед студентів та молодих науковців збільшувалась.

Починаючи з 1998 року, було змінено формат проведення конференції. Теоретична частина конференції (обговорення основних положень, проведення "круглих" столів (дебатів)) здійснювалося на базі університету, а практична (проведення інтелектуальних групових ігор) – на базі відпочинку, включаючи різноманітні заходи з елементами національних культур учасників.

Костюченко Надія Миколаївна, асистент кафедри економічної теорії та кафедри економіки Сумського державного університету.

© Н.М. Костюченко, 2009

ЧАСТИНА 2 НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Протягом існування конференції учасниками ISCS були представники різноманітних регіонів України та різних країн світу: Литви, Туреччини, Італії, Казахстану, Філіппін, Сербії, Словенії, Чехії, Нігерії, Польщі, Російської Федерації, Естонії, Гани, Угорщини, Демократичної республіки Конго, Грузії, Бурунді, Бангладеш, Білорусі, Кенії, Німеччини, Уганди, США, Канади, Румунії, Молдови, Бразилії та ін.

Конференція "Економіка для екології" стала поштовхом для появи молодих перспективних спеціалістів, які на базі матеріалів конференції захищали наукові роботи, як, наприклад, экс-голова конференції Олександр Донь, який на даний момент працює в Канаді. Організатори конференції виховують нове талановите покоління наступників, яким сміливо можна передати естафету в боротьбі за краще майбутнє, адже девіз нашої конференції – "Збережіть довкілля для майбутніх поколінь!".

Коло наукових інтересів (напрямки конференції)

1. Енергозбереження як фактор інтенсивного розвитку економіки

Роль енергетичних ресурсів в розвитку матеріальної культури визначає взаємозалежність між споживанням енергії та економічним розвитком. При зростанні валового внутрішнього продукту у другій половині ХХ століття у 6,4 раза споживання паливно-енергетичних ресурсів зросло в 4,9 рази. Сьогодні енергетичні ресурси набувають найважливішого значення для розвитку всіх галузей народного господарства.

2. Державна політика у сфері екології

Нерідко у виробничій сфері очевидним фактом стає переважання особистих корпоративних інтересів з метою отримання прибутку над гуманними екологічними принципами. Це явище тісно пов'язане із зростанням технократичної влади. Держава як механізм захисту суспільних інтересів зобов'язана розробляти і впроваджувати численні інструменти впливу і заборони у сфері охорони навколишнього середовища.

3. Освітні проблеми, екологічна освіта

Останнім часом екологічна освіта стала одним із ключових напрямів в освітній сфері. Вона є ефективним інструментом виховання суспільної екологічної свідомості, що веде до розуміння екологічних проблем та пошуку шляхів їх вирішення.

4. Раціональне природокористування та зберігаючі технології

Часи, коли надлишок наявних виробничих ресурсів зумовлював економічне зростання та добробут окремих підприємств чи цілих країн, давно минули. Тепер перед людством постала проблема вичерпності життєво важливих носіїв енергії та інших ресурсів, без яких стійкий розвиток неможливий.

5. Інформаційна економіка

Останнім часом теза "хто володіє інформацією – той володіє світом" набула надзвичайної актуальності. Чинник "інформація" став дійсно одним із ключових, особливо в конкурентних умовах ринкової економіки. Насиченість усіх суспільних сфер численними інформаційними потоками підштовхує нас до пошуку шляхів управління інформацією і створення сучасного інформаційного суспільства.

6. Зелена економіка та екологія людини

Вже не одне століття людина намагається підкорити природу шляхом нарощення виробничих потужностей і створення нових виробничих технологій, які мають поліпшити її життя. Разом з цим вона не завжди розуміє, що віддаляється від своїх

прародичів. Зелена економіка" покликана "озеленяти" людське життя в її численних сферах.

7. Стійкий розвиток

Стійкий розвиток як один із найбільш сучасних напрямів "способу життя" людини вже довів свою ефективність і доцільність. Принципи стійкого розвитку, пояснюючи природу інформаційних потоків і їх взаємодію, приводять нас до необхідності глобального мислення і локальної дії, уміння берегти все те, що оточує людину, і задовольнятися виключно необхідним, зберігаючи власне здоров'я і набуваючи можливість повної самореалізації.

8. Екологія регіонів

Іноді великомасштабні державні екологічні програми не можуть врахувати всіх особливостей і проблем регіонів. У зв'язку з цим останнім часом великої популярності набула екологія регіонів, яка вирішує екологічні проблеми у певних територіальних межах, що характеризуються своїми унікальними кліматичними особливостями, техногенними умовами і т. ін.

9. Екологічна економіка в контексті глобалізації

Глобалізація стосується численних сфер суспільної діяльності: економічної, соціальної, культурної і т.д. Її дія призводить як до позитивних, так і негативних наслідків у країнах світу.

10. Взаємозв'язок економіки та культури

Економічна наука у своєму розвитку все більше переймається питаннями культурних компонентів у досягненні успіху як окремими підприємствами, так і цілими країнами. Зв'язок ділових традицій та особливостей ведення бізнесу в різних народів з економічним їх розвитком стає чи не вирішальним фактором ділової успішності та національного багатства.

11. Роль молодіжних НУО на шляху до стійкого розвитку

Однією з найголовніших складових стійкого суспільного розвитку є розбудова громадського сектору, що був би здатний захистити інтереси звичайних громадян. Це, зокрема, необхідно, коли загальнодержавні чи корпоративно-економічні плани ставлять під загрозу нормальне життя громадян. Проте навіть за відсутності кризових явищ суспільно активна молодь може зробити свій внесок у забезпечення стійкого розвитку.

12. Проблеми переходу суб'єктів господарювання України до економічно ефективного й екологічно безпечного інноваційного розвитку

Перехід вітчизняних підприємств до економічно ефективного і екологічно безпечного інноваційного розвитку сприятиме покращанню показників діяльності підприємств і економіки України в цілому, поліпшенню екологічної ситуації, а також підвищенню іміджу України на міжнародному ринку.

Результати ISCS 2009

Протягом 15-ї ювілейної Міжнародної наукової конференції «Економіка для екології» 2009 р. у пленарному засіданні взяли участь представники США, Чехії, Бразилії, Канади, Китаю, Танзанії, України. Піднімалися такі проблеми:

- мультикритеріальний підхід до прийняття рішень: чи конфліктують економічні та екологічні цілі?
- перехідні економіки: «потрійний практичний результат» (фінансовий, соціальний, екологічний);

ЧАСТИНА 2 НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

- соціальна система теоретичної схеми перехідного суспільства: взаємозв'язок економіки, культури та екології;
- синергетичні ефекти еколого-економічних систем;
- урахування зміни клімату в стратегіях управління ресурсами в межах екологічно стійкого розвитку;
- знання та інформаційна економіка, добробут та управління: економічна природа прав інтелектуальної власності;
- генетично модифікована їжа;
- роль неурядових організацій у процесі досягнення стійкого розвитку країни;
- екологічна податкова реформа в Чехії;
- інтеграція оцінки ступеня ризику в нафтовому та газовому проекті;
- відносини суб'єктів господарювання та економічна поведінка відносно лісових послуг екосистеми.

Учасники конференції взяли участь у роботі трьох секцій та у ділових іграх та дебатах. Секційна робота була присвячена такій тематиці:

- стійкий розвиток країни та шляхи його досягнення;
- екологічна економіка та економіка розвитку (регіональний аспект);
- зелена економіка та роль неурядових організацій.

Мету конференції було досягнуто. З нетерпінням чекаємо на 16-ту Міжнародну наукову конференцію «Економіка для екології» у 2010 р.

Отримано 11.05.2009 р.

Н.Н. Костюченко

«Економіка для екології»: традиції и новые взгляды

Рассмотрена цель, история международной конференции «Экономика для экологии» 2009 г.; охарактеризовано основные направления работы конференции, круг участников, сделан акцент на результатах.

Ключевые слова: инновации, конференция, образование, устойчивое развитие, экономика, экология, энергосбережение.